

Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové

katedra pedagogiky a psychologie

POSUDEK RECENZENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autorka: Šárka TREJBALOVÁ

aprobace: Učitel praktického vyučování

akad. rok: 2014/2015

Název BP: Postoje žáků střední školy ke stravování ve školní jídelně

Vedoucí práce: Mgr. Radka Skorunková, Ph.D.

1. Koncepce práce

Posuzovaná závěrečná práce je především informačně kompilační a její druhou část (zhruba ve stejném objemu) tvoří empirické šetření. Předmětem autorčina zájmu bylo téma zdravého životního stylu, zúženěji vhodnosti stravování, a to ještě v podmínkách středních škol. Nakolik se problematika školního stravování zdá podřadná a okrajová, tak zcela pravda to není, protože pravidelné a kvalitní stravování přispívá k celkové dobré tělesné i duševní kondici, v tomto případě adolescentů.

Hodnocená bakalářská práce má odpovědět na otázky: jaké jsou „parametry“ zdravé výživy, jak se klasické potraviny dají kombinovat s neméně hodnotnými alternativními produkty, jak na psaná i tradovaná doporučení stran správného stravování reagují školní jídelny a konečně (v empirické části) jak žáci zvolených středních škol (pravidelně) konzumují stravu a nakolik jsou spokojeni s úrovní školního stravování.

Studentka Š. Trejbalová vycházela ze správného předpokladu, že vhodně nastavené stravování (ať již individuální, nebo zprostředkované školní jídelnou), přispívá k dlouhodobému vztahu k sobě samému a podílí se na životních hodnotách v pozdější etapě života respondentů. Z tohoto úhlu pohledu byla **volba tématu závěrečné práce vhodná a společensky potřebná.**

Po vnější stránce je text členěn do dvou základních oddílů (teorie a empirické šetření) a jmenovitě do 15 (!) kapitol. Poněkud atypicky vypadá detailnější členění prvních 4 kapitol, aby „zbývající“ neobsahovaly jedinou podkapitolu. Určitě by to šlo vyřešit obvyklejším způsobem. Seznam literárních opor sestává ze 17 titulů, což lze považovat s ohledem na povahu práce a téma za uspokojivé.

2. Teoretická východiska

Bakalářská práce v úvodu – oproti očekávání - seznamuje čtenáře s motivy vzniku práce, avšak chybí **formulace cílů práce, a to jak pro teoretickou, tak empirickou část.** Pak je obtížné, aby čtenář po přečtení textu mohl posoudit, nakolik se jednotlivé záměry podařilo uskutečnit. K nešťastně uváděným hypotézám se dostanu později.

Strukturu teoretického základu však považuji za logickou a návaznou. Těžiště přibližovaných poznatků se týká tří vzájemně propojených okruhů: zdravá výživa a její atributy, stravování v podmínkách škol (včetně výživových norem) a konečně se ve 4. kapitole autorka zabývá osobnostní „strávníka“ pohledem jeho ontogenetických zvláštností a deklarovaných postojů – včetně názorů na stravování a stravovací rituály. Tolik k tomu, o co v prvním díle práce jde.

Naopak jako pedagog nenacházím poznatky (alespoň ve stručném nárysu) o těch školních disciplínách, které se mohou správnému životnímu stylu (včetně stravování) věnovat a o didaktických postupech, které cíle v oblasti správné výživy mohou uskutečňovat. K teoretické části mám 2 připomínky: na s. 14 je neoznačené schéma základních složek potravy. Odkud autorka čerpala? Kdo je autorem? Druhá poznámka se týká nepropojení dílčích podkapitol mezi sebou (např. na s. 16 přechod mezi tématem 2.1.3 /správně má být 2.2.3/ podkapitolou 2.3). Ve větším to platí o nepropojení kapitol např. č. 3 a č. 4.

Nicméně autorka prokázala, že umí pracovat s odbornou literaturou a má potřebné kompilační dovednosti.

3. Praktická část práce

Empirické část je strukturována podle ověřeného schématu; autorka popisuje záměry a použitou metodiku, informuje o respondentském vzorku stanovuje a ověřuje hypotézy na základě analýzy šetřením získaných dat. Po této stránce, a z obecného pohledu je jeví vše v pořádku. Detailnější pročtení však přináší některé otazníky, nejen metodologické povahy. Konkrétně:

- a) Na s. 32 stanovené cíle (... zjistit úroveň znalostí zdravé výživy...) jsou velmi obecné a obtížně verifikovatelné,
- b) S tím souvisí použitá metoda šetření - dotazník a jeho položky. Nedomnívám se, že položky, na niž lze odpovědět pouze ANO – NE jsou tím správným nástrojem ke zjištění **osobních postojů** (chutná x nechutná), rovněž formulace otázek typu: Dodržujete zásady zdravé výživy, je mnohoznačná a každý respondent má o pojmu „zdravá výživa“ určitě jiné povědomí,
- c) V respondentském vzorku jsou zastoupeni z 99 % muži, nakolik by výsledky ovlivnily ženy respondentky – sexové rozdíly určitě budou hrát zásadní roli,
- d) Hypotézy nejsou formulovány jako hypotézy a nebyly validně ověřeny.

Autorka použila poněkud svérázný způsob vyhodnocení odpovědí a vyjádření vztahu k tzv. hypotézám – a to pouze porovnání % hodnot. Z tohoto důvodu **není možné považovat ověření vstupních hypotéz za prokázané**. Po mnohokrátě píše do posudku závěrečné práce souvětí, že v bakalářské (diplomové) práci, která „pouze“ popisuje určitý stav jevů, není třeba uvádět hypotézy – stačí komentovat nalezená zjištění! To však nesnižuje skutečnost, že údaje, které vplynuly z průzkumného šetření, vhodným způsobem dokreslují sledované téma a ukazují na rezervy ve vhodném stravování žáků středních škol.

4. Inspirace - otázky k obhajobě

Doporučuji, aby se autorka při obhajobě BP vyjádřila k otázkám:

- Jak autorka uvažuje o rozdílech (nejen ve stravování) u chlapců a dívek? Nakolik se oblast výživy stává typickou pro obě „pohlaví“?
- Na základě čeho autorka formulovala u tzv. 4. hypotézy procentový údaj?

5. Závěr - shrnutí

Hodnocenou bakalářskou práci i přes kritické poznámky a diskutabilní místa považuji za velmi dobrý vysokoškolský produkt a

navrhuji klasifikovat..... (2)

Hradec Králové 05/07/2015

Doc. PhDr. T. Svatoš, Ph.D.,
Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogické fakulty UHK